

**11.00.01 – TABIIY GEOGRAFIYA IXTISOSLIGI BO‘YICHА
TAYANCH DOKTARANTURAGA KIRUVChILAR UChUN MUTAXASSISLIK
FANLARIDAN DASTUR**

Geografiya fanlari strukturasi, metodologiyasi, umumiy tabiiy geografik fanlar, geografik qobiq, uning gorizontal va vertikal tuzilishi, geografik qobiqning xususiyatlari, tabiiy komplekslar, Yerning iqlim mintaqalari, tabiat zonalari, geografik muhit va inson munosabatlarining geografik asoslariga oid nazariy qarashlar. Geografik qobiqdagi qonuniyatlar, tabiiy geosistemalar rivojlanishining prognozları, atmosfera, litosfera, gidrosfera va biosferadagi murakkab o‘zaro aloqalar va qonuniyatlar haqidagi bilimlarni amaliyotga tadbiq etish, landshaftlarni ajrata olish va farqlash, tabiiy geografik rayonlarga tavsif berish. Geografiya fanining rivojlanishini asosiy bosqichlari, Geografik qobiqning umumiy tavsifi va asosiy xususiyatlari: moddalarning xilma-xilligi; nomuvozanatligi: tarkibining doimo murakkablashib borishi va h.k. Geografik qobiqdagi moddalarning kimyoviy va fizik xossalari. Geografik qobiqning tarkibiy qismlari. Geografik qobiqning vertikal tuzilishi. Tabiiy geografiyaning tadqiqot usullari. Geografik qobiqda biokimyoviy aylanma harakat.

Yerning ichki tuzilishi va Geosferalar. Olam va yerning paydo bo‘lishi haqidagi nazariyalar. Relef to‘g’risida umumiy ma’lumot. Geoxronologiya shkalasi va Yerning yoshini aniqlash. Erda hayotning paydo bo‘lishi va rivojlanish bosqichlari. Minerallar va tog’ jinslari. Ularning fizik tasnifi. Endogen jarayonlar. Litosferada moddalarning aylanma harakati. Tektonik va neotektonik harakatlar. Magmatizm, metamorfizm va zilzila. Ularning rellef hosil bo‘lishdagi o‘rni. Yer po‘sining rivojlanish qonuniyatlar. Planetar rellef shakllari. Ekzogen jarayonlar. Nurash va rellef. Shamolning geologik ishi. Yonbag’irlar va rellef. Oqar suvlarning geologik ishi. Okean oqimlari va ularning materik tabiatiga ta’siri. Flyuvial rellef shakllari. Er osti suvlar va ularning turlari. Karst jarayonlar va karst relefi. Glyatsial jarayonlar va muzloq rellef shakllari. Qirg’oqlar rellesi. Dengiz va okeanlarning geologik ishi. Okean tubining rellesi. Arid o‘lkalar rellesi. Geologiya va geomorfologiya fanlarida qo’llaniladigan tadqiqot uslublari. Tarixiy geologiya va Yer taraqqiyotining umumiy xususiyatlari. Yer po‘sining umumiy tebranma harakatlar.

Yerning landshaft sferasi, uning strukturasi va asosiy xususiyatlari. Landshaft sferasining ikki yarusliligi va vertikal chegaralari. Landshaftshunoslikning predmeti va tadqiqot ob’ekti. Landshaft to‘g’risida tushuncha, uning mazmuni va mohiyati. Landshaft tushunchasining uch xildagi talqin etilishi: 1) landshaft – umumiy tushuncha; 2) landshaft – tipologik tushuncha; 3) landshaft – regional tushuncha. Landshaftlarning morfologik qismlari va ichki aloqadorliklari. Landshaftlar dinamikasi va barqarorligi. Landshaftning maxsus faoliyati. Landshaftlarni baholash.

Landshaftshunoslik fanining shakllanish va barqaror rivojlanish tarixi. Landshaftlarning tekislik o‘lkalarida kenglik bo‘ylab zonal differentsiatsiyalanishi. Landshaftlarning tog’lik o‘lkalarda balandlik bo‘ylab mintaqalik differentsiatsiyalanishi. Tabiatda landshaftlar asimmetriyasining vujudga kelishi va ularni shakllantiruvchi omillar. Landshaftshunoslikda «tizim» tushunchasi. Zonallik, azonallik, sektorlik, provintsiallik qonuniyatlar va landshaft zonalari sistemasi. Dengiz va kontinental spektrlik. Barerlik va uning landshaft shakllanishidagi roli. Funktsional bir butun geotizimlar, paragenetik geotizimlar, bog’liq (soprajyonno‘y) geotizimlar, texnogen geotizimlar, meliorativ geotextizimlar, agrotizimlar tushunchalari mohiyati va mazmuni. Tabiiy geografik komplekslar va ularning ko‘lamlari. Geografik zona va uning tarkibidagi landshaft komplekslarining dinamik rivojlanishiga ta’sir etuvchi asosiy manbalar – tektogen, biogen, iqlim va antropogen omillardan tashkil topganligi. Tektogen, biogen, iqlim va antropogen omillarning o‘ziga xos xususiyatlarini tahlil qilish.

Tabiiy geografik rayonlashtirish muammosi. Tabiiy geografik rayonlashtirishning asosiy printsiplari. Tabiiy geografik rayonlashtirishning asosiy metodlari. Landshaft tipologik kartalar asosida tabiiy geografik rayonlashtirish. Tabiiy geografik rayonlashtirishning regional taksonomik birliklar sistemasi va ularning mohiyati. Tabiiy geografik rayonlashtirishning

nazariy va amaliy masalalari. Kompleks tabiiy geografik rayonlashtirish - tabiiy geografiyaning eng muhim birinchi darajali muammolaridan ekanligi. Rayonlashtirishning xalq xo‘jaligining turli sohalari uchun ham amaliy ahamiyati. Tabiiy geografik rayonlashtirishni ajratishning asosiy qonuniyatlari. O‘rta Osiyo va O‘zbekiston hududlarini tabiiy geografik rayonlashtirish masalalari. N.A.Kogay, L.N.Babushkin, Z.M.Akramov, A.A.Rafiqov, A.A.Abdulqosimov va boshqa olimlarning rayonlashtirish sxemalari. Tabiiy geografik rayonlashtirishning taksonomik birliklar sistemasi. Tabiiy geografik rayonlashtirishda zonallik va azonallik qonuniyatlari. Tabiiy geografiyada zonallik qonuniyatlari, zonallik qonuniyatiga qarama-qarshi bo‘lgan tabiat qonuniyatlari. Landshaftlardagi vertikal va gorizontal alokadorlikning o‘zgarishi. Tog‘li xududlarni tabiiy geografik rayonlashtirish muammolari.

Antropogen landshaftshunoslikning predmeti va tadqiqot ob’ektlari. Antropogen landshaftshunoslikning rivojlanish tarixi. Antropogen landshaftlarni mazmuniga ko‘ra tasniflash. Antropogen paragenetik landshaft komplekslari va ularning taksonomik birliklar sistemasi. F.N.Milkov, A.A.Abdulqosimovning antropogen landshaftlarni tasniflash sxemasi. D.V.Bogdanov, I.M.Zabelin, A.G.Isachenkolarning landshaftlarning o‘zgaganlik darajasi bo‘yicha tiplashtirish masalalari.

O‘rta Osiyoning orografik tuzilishi. Turon tekisligining tabiiy geografik sharoiti. O‘rta Osiyo relefining shakllanish va rivojlanish tarixi. Turon tekisligining iqlimi va iqlim tiplariga tavsif. O‘rta Osiyo tog‘li o‘lkasining iqlimi va uning ekspozitsiyalar bo‘yicha o‘zgarishi. O‘rta Osiyoning tog‘ ko‘llari va uning genetik tiplari. Kungay va terskay landshaftlar. Cho‘l zonasasi geotizimlari va ularni tadqiq etish metodlari. Yirik cho‘lshunos olimlar A.G.Babaev, L.A.Alibekov, S.B.Abbasov, I.K.Nazarov, A.A.Rafiqov, V.A.Rafiqovlarning cho‘l landshaftlarini tadqiq etishga doir amalga oshirgan ilmiy tadqiqotlari. Qizilqum cho‘lining tabiiy sharoiti va landshaft tiplari. Markaziy Qizilqumning past tog‘lari va ularning xarakterli xususiyatlari. Qoraqum cho‘lining tabiiy sharoiti va landshaft tiplari. Tyanshan tog‘ sistemasining orografik tuzilishi va landshaftlarining vertikal mintaqalanishi. Tyanshanning tog‘ muzliklari va ularning xalq xo‘jaligidagi axamiyati. Pomir tog‘ sistemasining orografik tuzilishi va muzliklarnin geografik tarqalishi. Issiqko‘lning tabiiy sharoiti va landshaft zonalarining g’arbdan sharqqa qarab o‘zgarishi.

Barqaror rivojlanish indikatorlari. Barqaror rivojlanish va atrof-muhit muhofazasi. Xalqaro ekologik munosabat qoidalari va geografik xususiyatlari. Barqaror rivojlanish indikatorlariga tizimli yondashuv.

O‘zbekistonni tabiiy geografik rayonlashtirish pritsiplari va metodlari. O‘zbekistonda amalga oshirilgan geografik tadqiqotlar mazmuni va mohiyati (N.A.Kogay, L.N.Babushkin, T.V.Zvonkova, N.A.Gvozdetskiy, Cheto‘rkin, Chupaxin, Z.M.Akramov, A.A.Rafiqov, A.A.Abdulqosimov, L.A.Alibekov, S.A.Nishonov, A.R.Raxmatullaev, S.B.Abbasov, I.K.Nazarov, Sh.S.Zokirov, K.M.Boymirzaev, A.K.Urazbaev, A.N.Nigmatov, N.I.Sabitova, P.Baratov, I.Xasanov va boshqalar). Quyi Amudaryoning tabiiy geografik tavsifi. O‘rta va Quyi Zarafshonning qiyosiy tavsifi. Farg‘ona botig‘ini tabiiy geografik rayonlashtirish va qiyosiy tavsiflash. Surxondaryo botig‘ida vujudga kelgan geoekologik vaziyatlar va ularni atrof-muhitiga ta’siri. Ustyurt platosining xarakterli xususiyatlari va tabiiy geografik rayonlari. Nurota tog‘larining geologik va geomorfologik tuzilishi. Zarafshon tog‘ tizmasining tabiiy geografik rayonlarga bo‘linishi va ularning qiyosiy tavsifi. Zarafshon botig‘ining voha landshaftlari va ularning morofologik strukturasasi.

Savollar:

T/p	Савол	Адабиёт
<i>Ilm, ta’lim va tarbiyaga doir davlat siyosati</i>		
1.	O‘zbekistonda geografiyani rivojlantirishga oid davlat siyosati	Гадоев К., Бердиева С. Ўзбек география фани фидойилари.- Т.: «Ўзбекистон», 2015. www.lex.uz www.uzgeo.uz
2.	O‘zbekiston geografiya jamiyatining tabiiy geografik faoliyat yo‘nalishi	

3.	Geografik ma'naviyat, ma'rifat va raqamli iqtisodiyot	
<i>Umumiy Yer bilimi</i>		
4.	Yer planetasi Umumiy Yer bilimi fanining ob'kti sifatida	Vahobov H. va boshqalar. Umumiy yer bilimi. T.: "Bilim" nashriyoti, 2005. -256-b
5.	Yerning harakati va uning geografik hususiyatlari	Шубаев Л.П. Умумий Ер билими. Т.: Ўқитувчи. – 1975, 388 б
6.	Yer planetasida zonallik va azonallik qonuniyati	Савцова Т.М. Общее землеведение. - М.: Академия, 2003.
7.	Umumiy Yer bilimi: tushunchasi, mazmuni va moxiyati	Судакова С.С. Общее землеведение. - М.: Недра, 1987.
8.	Umumiy Yer bilimining fanlar orasida tutgan Yeni	Мильков Ф.Н. Общее землеведение. - М.: Высшая школа, 1990.
9.	Umumiy Yer bilimi faniga doir muammolar va ularning echimlari	Калесник С.В. Умумий Ер билими киска курси. - Т.: 1966. -300 б
<i>География назарияси ва тарихи</i>		
10.	Geografiyani boshqa fanlar orasida tutgan o'rni	Нигматов А.Н. Табиий географик фанларнинг назарий муаммолари.-Т.: «Fan va texnologiya», 2010. - 202 б. Нигматов А.Н. Табиий география ва геоэкология.-Т.: «Наврўз», 2018. - 220 б.
11.	Geografik qobiq geografiya fanining ob'ekti sifatida	Зокиров Ш.С., Тошов Х.Р. География тарихи. Бухоро, “Дурдона”, 2015. Vahobov H. va boshqalar. Umumiy yer bilimi. T.: "Bilim" nashriyoti, 2005. - 256-b Zokirov Sh.S., Egamov B.Y. Geografiya tarixi: Erotsfendant Koshg'arigacha. - Т.:“Chashmaprint”, 2012.
12.	Geografik tadqiqotlarning o'ziga hos xususiyatlari	Солиев А.С. Илмий тадқиқот асослари. Магистр ва аспирантлар учун кўлланма.–Т.:«ЎзМУ нашриёти», 2003.– 50 б.
13.	O'zbekistonda geografik tadqiqotlar: kecha, bugun, ertaga	Исаченко А.Г. Теория и методология географической науки.–М.:«Академия»,2004.– 400 с.
<i>Tabiiy geografiya nazariyasi va tarixi</i>		
14.	Tabiiy geografik qarashlarning paydo bo'lishi va rivojlanish tarixi	Нигматов А.Н. Табиий географик фанларнинг назарий муаммолари.-Т.: «Fan va texnologiya», 2010. - 202 б.
15.	Tabiiy geografik tadqiqot usullari	Vahobov H. va boshqalar. Umumiy yer bilimi. T.: "Bilim" nashriyoti, 2005. - 256-b
16.	GAT (GIS) texnologiyalari - tabiiy geografiyaning zamонавиј tadqiqot usuli sifatida	Нигматов А.Н. Табиий география ва геоэкология.-Т.: «Наврўз», 2018. - 220 б.
17.	Tabiiy geografik muammolar va ularning tasniflanishi	Солиев А.С. Илмий тадқиқот асослари. Магистр ва аспирантлар учун кўлланма.–Т.:«ЎзМУ нашриёти», 2003.– 50 б.
18.	Tabiiy geografik rayonlashtirish	Исаченко А.Г. Теория и методология географической науки.–М.:«Академия»,2004.– 400 с.
19.	Tabiiy geografik baholash usullari	Курбонниёзов Р. Умумий табиий география.–Т.:«Университет»,2000.–121 б.
20.	Tabiiy geografik tadqiqotlar metodologiyasi	
21.	Tabiiy geografik prognozlash	
22.	Atrof tabiiy muhitni nazoratlash va monitoringini olib borish yo'llari	
23.	Geotizmlarni kartalashtirish	
<i>Geomorfologiya</i>		
24.	Geomorfologiya: tushunchasi, mazmuni va mohiyati	Ешбоев Р.Е. Геология, геоморфология ва тупроқшунослик.– Т.,2002.–111 б. Irgashev Yu., Eshbayev R. Geologiya va

25.	Endogen va ekzogen jarayonlar ular ta'sirida paydo bo'ladigan rel'ef shakllari	geomorfologiya. -Т.: "Fan va texnologiya", 2013, 208 bet Костенко Н.П. Геоморфология. – М., 1985.–182 с. Baratov A. Geologiya asoslari va geomorfologiya. – Namangan.–81 b.
26.	Geomorfologiyaning tadqiqot predmeti va printsiplari	

Iqlimshunoslik

27.	Iqlimshunoslik: tushunchasi, mazmuni va mohiyati	Ю. В. Петров [ва бошк.]. Иқлимшунослик: ЎзР олий ва ўрта-махсус таълим вазирлиги. — Т.: Ношир, 2010. 168-б. Umumiy gidrologiya va iqlimshunoslik / o'quv qo'llanma: Yunusov G.X., Ziyayev R.R.: «Barkamol fayz media» nashriyoti, 2018-yil. - 360 bet. Петров Ю.В., Эганбердиев Х.Т., Холматжанов Б.М. Метеорология и климатология. — Т.: Изд-во НУУз, 2005
28.	Iqlim shakllanishida geografik omillar	
29.	Iqlim o'zgarishi va tabiiy geografik muammolar	

30. Cho'llanish jarayoni va iqlim

Gidrologiya

31.	Gidrologiya: tushunchasi, mazmuni va mohiyati	Umumiy gidrologiya va iqlimshunoslik / o'quv qo'llanma: Yunusov G.X., Ziyayev R.R.: «Barkamol fayz media» nashriyoti, 2018-yil. - 360 bet. Расулов А.Р., Хикматов Ф.Х., Умумий гидрология. - Тошкент: Университет, 1995.-175 6. Расулов А.Р., Хикматов Ф.Х., Айтбаев Д.П. Гидрология асослари. Тошкент: Университет, 2003. - 327 б.
32.	Gidrologiya va gidrogeologiya: umumiy va xususiy tomonlari	
33.	Gidrologiyaning tadqiqot ob'ekti	
34.	Geotizmlarning shakllanishida hidrologik omillar va ularning tasniflanishi	

Tuproqshunoslik

35.	Tuproqshunoslik tushunchasi va mazmuni	Хасанов И., Фуломов П. Ўзбекистон табиий географияси. –Тошкент, 2006. Abdullayev X.A. O'zbekiston tuproqlari. Т., 1973. Abdullayev X.A., Tursunov L.T. Tuproqshunoslik asoslari. Т. 1994 Bahodirov M., Rasulov A. «Tuproqshunoslik», Т. O'qituvchi, 1975 Boboxo'jayev I.I., Uzoqov P. «Tuproqshunoslik» Т. «Mexnat» 1995. Pankov M.A. Tuproqshunoslik. Т. UzSSR «O'rta va oliv maktab» Davlat nashriyoti, 1963. Pankov M.A., Pankova Z.N. Tuproq eroziyasi va unga qarshi kurash choralar. Т. O'zbekiston, 1965.
36.	Tuproq hosil bo'lish jarayoni	
37.	O'zbekistonda tuproqlarning tarqalish qonuniyatları	
38.	Tuproqlarning tasniflanishi	
39.	Tuproq eroziyasi va melioratsiyasi	
40.	Tuproqlar ekologiyasi	

Landshaftshunoslik

41.	Landshaft tushunchasi mazmuni va moxiyati	Зокиров III.C. Антропоген ва амалий ландшафтшунослик.–Т.: «Университет», 1998. – 68 б. Зокиров Ш.С. Кичик худудлар табиий географияси. – Т.: «Университет», 1999. –120 б. Зокиров Ш.З. Ландшафтшунослик асослари. – Тошкент, Университет нашриёти, 2010. -158 б. Zokirov SH.S. Landshaftshunoslik asoslari. “Universitet”, 1994. Zokirov SH.S., Boymirzaev K. M. Landshaftshunoslik asoslari. Namangan 2009.
42.	Kartografik landshaftshunoslik	
43.	Parogenetik landshaftshunoslik	
44.	Lanshaft komponentlari va landshaft hosil qiluvchi omillar	
45.	Geotizm taksonomik landshaftning tutgan o'mni birliklarida	

Biogeografiya

46.	Biogeografiya tushunchasi, mazmuni va mohiyati	
47.	Hayvonot dunyosini tarqalishining tabiiy geografik jihatlari	F.R. Xolboyev, D.A. Azimov, E.Sh. Shernazarov. Zoogeografiya. - T.: «Barkamol fayz media», 2018, 216 bet.
48.	O'simlik dunyosini tarqalishining tabiiy geografik jihatlari	Абдурахманов Г. М. и др. Биогеография. - М.: Академия. 2003, 474 с.
49.	Biogeografiyaning tadqiqot obekti va predmeti	Воронов А.Г. Биогеография. - М.: МГУ, 1987, 264 с.
50.	Geotizmlarni shakllanishida o'simlik va hayvonot dunyosining tutgan o'rni	Второв П.П., Дроздов Н.Н. Биогеография.-М.: Владос-пресс, 2001, 303 с.

Geologiya va litologiya

51.	Tabiiy geografik jarayonlar va geologiya	Lange O.K. Geologiyaga kirish. — Т.: 1962.
52.	Tabiiy geografik komplekslarni shakllanishida geologik omillarning o'rni	Islomov O.I., Shorahmedov SH.SH. Umumiy geologiya. — Т.: «O'qituvchi», 1971.
53.	Tabiiy geografiya fanida litologik kesmalar	Fatxullayev G'.A., Husanov S.T. Tarixiy geologiya va paleontologiya asoslari. — Т.: O'AMBNT, 2004.
54.	Tog' jinslarining tasniflanishi	Shorahmedov Sh.Sh. Umumiy va tarixiy geologiya. — Т.: «O'qituvchi», 1985.

Geoekologiya

55.	Geoekologiya – geografik ekologiya ekanligi	
56.	Geoekologiya: kecha, bugun, ertaga	Nigmatov A., Musaev Ж. Геоэкология асослари ва табиатдан фойдаланиш.– Т.: «Niso poligraf», 2017.– 120 б.
57.	Geoekologik tadqiqotlar ob'ekti va predmeti	Рафиқов А.А. Геоэкология асослари. – Т.: «ЎзМУ нашриёти», 2000.– 68 б.
58.	Geoekologik nazorat va monitoring	Қодиров Э.В., Шерматов М.Ш., Акбаров Х.А., Мовлонов Э.В., Одилов А.А. Табиий мухитни муҳофазалашнинг геоэкологик асослари.–Т., 1999. – 19-б.
59.	Geoekologik baholashning kartografik metodlari	
60.	Geoekologik kartalarning mazmuni va mohiyati	

Muzshunoslik

61.	Glyatsiologiya: tushunchasi, mazmuni va mohiyati	Голубев Г.Н. Гидрология ледников. -Л.: Гидрометеоиздат, 1976.
62.	O'zbekistonda doimiy muzliklarning tarqalishi	Калесник С.В. Очерки гляциологии. -М.: Географиз, 1963.
63.	Markaziy Osiyo muzliklari va daryolarning suv rejimi	Савельев Б.А. Гляциология. – М.: МГУ, 1991

Toponimika

64.	Taponimika fani tushunchasi mazmuni va mohiyati	Караев С.. Топонимика.–Т.,1978.– 32 б.;
65.	Tabiiy geografik toponimik tadqiqotlar holati va kelajak istiqbollari	Мурзаев Э. М. Топонимика и география. – М: Мысль, 1995.

Barqaror rivojlanish

66.	Barqaror rivojlanish kontseptsiyasining kelib chiqish tarixi va hozirgi holati	Nigmatov A.N. va boshqalar. Barqaror rivojlanishning geoekologik jihatlari. – Т.: «Universitet», 2006. – 120 b.
67.	Barqaror rivojlanishning tabiiy geografik jixatlari	Азизов А.А., Акиншина Н.Г., Нишонов Б.Э. Барқарор тараққиёт таълими. Ўқув – услубий қўлланма. –Т.,

68.	Geografiya va barqaror rivojlanish g'oyasi	2009. Нигматов А.Н., Шивалдова Н.С., Султонов Р.Н. Барқарор ривожланишнинг экологик жиҳатлари // Кўлланма. – Т.: Bioekosan, 2004. Турсунов Х.Т. Экология ва барқарор ривожланиш.-Т., 2009.
<i>Geografik ta'lif va tarbiya</i>		
69.	Geografik ta'lif va tarbiya tushunchasi	Курбонниёзов Р. География таълими методикаси. - Урганч, 2002.
70.	O'zbekistonda uzluksiz geografik talim va tarbiya	Вахобов X., Зайнутдинов А. География ўқитиш методикаси. 1-қисм Маъruzalap матни. -Т.: Университет, 2000.
71.	Geografiya o'qitish metodologiyasi va metodikasi	Курбонниёзов Р. География таълими методикаси. -Т.: Университет, 1992.
72.	Zamonaviy tabiiy geografik ta'lif metodlari	Рўзиева Д., Усмонбоева М., Холикова З. Интерфаол методлар: моҳияти ва қўлланиши. Т.: ТДПУ, 2013.
73.	Yuksak ma'naviyatli shaxsni shakllantirishda geografiya	Абдуганиев И. География дарсларида таълимнинг техника воситаларидан фойдаланиш. -Т.: «Ўқитувчи», 1990. Абдиева З.А. География фанида ноанъанавий дарс усулларидан фойдаланиш. -Навоий., 2003.

Фойдаланилган асосий дарсликлар ва ўқув қўлланмалар рўйхати

1. Абдулкасимов А. Проблемы изучения межгорно-котловинных ландшафтов Средней Азии. – Ташкент: Фан, 1983. -126 с.
2. Абдулкасимов А.А., Абдулкасимов А.Б., Абдулкасимов И.Г. Антропогенные ландшафты Средней Азии и вопросы экологии. Учебное пособие. – Ташкент, 2004. -262 с.
3. Алибеков Л.А. Полоса жизни: между горами и пустынями. – М.: Наука, 1991.
4. Арманд Д.Л. Наука о ландшафте. –М.: Мысль, 1975. -287 с.
5. Анучин В.А. Теоретические основы географии. –М.: Мысль, 1972. -430 с.
6. Баратов П., Маматкулов М., Рафиқов А. Ўрта Осиё табиий географияси. -Тошкент, Ўқитувчи, 2002. 440 б.
7. Баратов П. Ўзбекистон табиий географияси. Ўқув қўлланма. –Тошкент: Ўқитувчи, 1996. -264 б.
8. Власова Т.В. Физическая география материков. Учебник. –М.: Просвещение, 1976. - 464 с.
9. Гвоздецкий Н.А. Основные проблемы физической географии. –М.: Высшая школа, 1979. -222 с.
10. Зокиров Ш.С. Антропоген ва амалий ландшафтшунослик. -Т.: “Университет”, 1998.
11. Зокиров Ш.З. Ландшафтшунослик асослари. –Тошкент, Университет нашриёти, 2010. -158 б.
12. Исаченко А.Г. Ландшафтovedение и физико-географическое районирование. Учебник. –М.: Высшая школа, 1991. -366 с.
13. Колесник С.В. Умумий ер билими кисқа курси. Дарслик. –Тошкент: Ўқитувчи, 1966. - 270 б.
14. Мильков Ф.Н. Физическая география: современное состояние, закономерности, проблемы. –Воронеж, 1981. -400 с.
15. Мильков Ф.Н. Физическая география: учение о ландшафте и географическая зональность. –Воронеж, 1986.
16. Нееф. Теоретические основы ландшафтovedения. –М.: Прогресс, 1974. -219 с.

17. Нигматов А.Н. Табиий география ва геоэкология назарияси. –Тошкент, Наврӯз нашриёти. 2016.
18. Физическая география материков и океанов. Учебник. Под общей редакцией А.М.Рябчикова. –М.: Высшая школа, 1988. -591 с.
19. Чупахин В.М. Высотно-зональные геосистемы Средней Азии и Казахстана. –Алма-Ата: Наука, 1987. -256 с.
20. Шубаев Л.П. Общее землеведение. Учебное пособие. –М.: Высшая школа, 1977. -455 с.
21. Хасанов И., Гуломов П. Ўзбекистон табиий географияси. –Тошкент, 2006.

Tuzuvchilar:

prof.Nigmatov A.N.

dots.Karshibayeva L.K.